

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дацій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Скиба Ганна Іванівна – завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 11 від 30.10.24)*

II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

Клименко Антон Борисович

Знання персоналу як структурний елемент інтелектуального капіталу:
підходи до захисту 226

Кліваденко Руслан Леонідович

Вдосконалення інституційної структури управління проєктами
підвищення економічної безпеки населення 229

Коваленко Валентина Іванівна

Теоретико-методологічні засади реформування системи
публічного управління 231

Коваленко Наталія Василівна

Коботи в епоху цифровізації: вплив на економіку
та виробничі процеси 234

Ковальчук Олег Володимирович

Особливості реалізації маркетингової товарної політики
в умовах реалізації цифрового маркетингу 237

Козлова Алла Іванівна, Жемчугов Володимир Павлович

Сучасні інструменти управління конфліктами на підприємствах 239

Козловський Дмитро Олександрович, Дорошенко Павло Юрійович

Оцінювання персоналу як інноваційний інструмент
в умовах цифровізації бізнесу 243

Кононенко Катерина Геннадіївна

Впровадження цифрових патформ в туристичному бізнесі 246

Корнійчук Віталіна Петрівна

Макроекономічне регулювання розвитку України 249

Косткін Корній Костянтинович

Підходи до автоматизації бізнес-процесів 252

Kotlyar Anastasia

Public administration in the field of education:
state of scientific research 254

Кошель Всеволод Віталійович

Економічні аспекти розвитку відновлювальних
джерел енергії в Україні в умовах воєнного стану та впровадження
нових ринкових інструментів 259

Kravchenko Svitlana Anatolyivna

Development of digital entrepreneurship in the agricultural sector
of the economy in the context of european integration 262

Кравівіна Галина Олексіївна, Джемільова Ельвіра Ігорівна

Особливості розвитку ресторанного господарства України
та Німеччини 265

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ РИНКОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Починаючи з лютого 2022 року українська держава бореться за своє виживання: національне, економічне та енергетичне. Держава зазнає неймовірних економічних збитків. Ворог нищить індустріальну, соціальну та енергетичну інфраструктуру країни. Якщо на початку вторгнення ціллю російських окупантів були в основному енергетичні мережі, без прямого пошкодження енергетичних об'єктів, то останнім часом ворог наносить концентровані подвійні та потрійні удари саме по генеруючих потужностях. Збитки сягають мільярдів доларів.

Станом на лютий 2023 року, згідно даних Міненерго було знищено, пошкоджено чи окуповано понад 50 % теплової, 30 % сонячної та 90 % вітрової генерації [1].

Наразі стоїть питання — яким чином врятувати енергетичний сектор, який послідовно знищується, і, відповідно, потребує значних коштів на ремонт, будівництво нових генеруючих потужностей та мереж. В цьому сенсі відновлювальна енергетика має відігравати одну з найголовніших ролей, а значить, забезпечення відповідних ефективних економічних механізмів є дуже важливим завданням.

Згідно думки керівника НЕК “Укренерго”, найдієвішим засобом захисту та збереження енергетичної системи України, є децентралізація генеруючих потужностей, тобто побудова сотень невеликих електростанцій [2].

Таким чином буде посилено безпеку енергопостачання, і велику роль в цьому будуть відігравати відновлювальні джерела енергії. Якщо одну велику електростанцію буде замінено сотнею невеликих, то це унеможливить виведення енергосистеми з роботи масованими ракетними ударами ворога.

Зазначено, що коли замість однієї електростанції потужністю 1 тис. МВт буде 100 менших електростанцій, то таку енергосистему неможливо буде вивести з роботи масованими ракетними ударами. Було наголошено, що необхідно залучати інвестиції у будівництво нових генеруючих потужностей [3].

В контексті вищевказаного необхідно розуміти проблеми, які наразі має сектор відновлювальної енергетики, шляхи їх вирішення та яким чином можна вдосконалити економічні механізми щодо ефективного залучення необхідних для розбудови сектору коштів.

Однією з головних проблем для “зеленої енергетики” є непослідовність політики зі сторони держави, відсутність дієвих механізмів щодо компенсації завданих війною збитків та нерозуміння інвесторами перспектив безпечного розвитку відновлювальної енергетики.

Наприклад, виробники з відновлювальних джерел енергії (ВДЕ) впродовж декількох років невчасно і не в повному обсязі отримують відповідні плати за “зеленим тарифом, хоча вкрай важливим є встановлення термінів покриття заборгованості, дотримання цих термінів. Це має вирішальне значення для розвитку сектора” [4].

Але й досі окремі державні структури штучно створюють додаткові проблеми та виклики на ринку електроенергетики, незважаючи на те, що навіть в Україні в останні роки інвестиції у відновлювальну енергетику перевищували інвестиції у проєкти на викопному паливі.

За останні 10 років українські та міжнародні інвестори залучили понад 12 млрд доларів у сектор ВДЕ, притому частка іноземних інвесторів на кінець 2021 року становила понад 35 %, що підтверджує привабливість та відкритість сектору відновлювальної енергетики в Україні [5].

Тому, дуже важливо стимулювати будівництво нових електростанцій в Україні та забезпечити фінансову стабільність цієї галузі економіки. Необхідно найшвидшими темпами зменшувати залежність від імпорту енергоресурсів.

Держава має створити гарантовані інвестиційні умови, що викличуть зацікавленість інвесторів. Цього неможливо досягнути без довгострокової і прозорої політики щодо розвитку відновлювальної енергетики. Постійна зміна умов роботи на ринку електричної енергії просто унеможлиблює та робить ризикованими і маловірогідними інвестиції в цей сектор [6].

В той же час відбуваються і позитивні зміни в секторі, що можуть призвести до пожвавлення цього сектору економіки.

Однією з таких змін є початок запуску ринку гарантій походження (ГП) електроенергії з відновлюваних джерел, що розпочався разом із прийняттям закону щодо відновлення та “зеленої” трансформації енергетичної системи (Закон від 30 червня 2023 року № 3220-IX) [7].

Відповідно до коментарів Європейської Бізнес Асоціації, цей закон врегульовує надзвичайно широкий спектр питань та існуючих проблем галузі альтернативної енергетики України. Також, дуже вагомим нововведенням є запровадження системи видачі гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії.

Крім того, Законом передбачено низку інших нововведень, серед яких:

- надання права суб'єктам господарювання виходити з балансуєючої групи Гарантованого Покупця;
- надання права виробниками та Гарантованому Покупцю експортувати електричну енергію;
- запровадження можливості завершення будівництва та введення в експлуатацію до кінця 2023 року об'єктів, що планують виробляти електричну енергію за “зеленим” тарифом (за деякими категоріями джерел енергії).

За своєю суттю гарантія походження підтверджує обсяг відпущеної в мережу або виробленої та використаної для власного споживання електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії і право власності на гарантію походження може бути передано окремо від електричної енергії.

Заплановано створення окремого реєстру гарантій походження, який в подальшому буде інтегровано до регіонального реєстру Енергетичного Співтовариства.

Вважається, що система видачі гарантій походження може стати потужним стимулом для активізації експорту “зеленої” енергії з України, а також посилити тренд всередині країни на використання енергії, виробленої з альтернативних джерел. [8].

Всі ці нововведення мають позитивно вплинути на загальну ситуацію, але на жаль не все, що було заплановано у Законі впроваджено вчасно.

Першочерговим завданням в даному контексті є врегулювання існуючих проблем на ринку електроенергетики. Необхідно розробити механізми відшкодування збитків, спричинених агресією росії, а також запровадити прозорі механізми стимулювання відновлювальної енергетики в умовах воєнного стану з одночасним стимулюванням розвитку сектору шляхом виконання існуючих зобов’язань, усуванням бюрократичних перешкод для нових проєктів, зменшенням або відміною регуляторних актів, що перешкоджають розвитку сектору ВДЕ, особливо зараз, коли розвиток ВДЕ стає критично необхідним для сталої та надійної роботи енергосистеми в умовах воєнного стану.

Література

1. <https://euea-energyagency.org/uk/novyny-ta-podiyi/novyny-rynku/pidsumky-spilnogo-vebinaru-yeuea-z-golaw-shlyahy-vidshkoduвання-zbytkiv-zavdanyh-vijskovoyu-agresiyeyu-rf/> Підсумки спільного вебінару ЄУЕА з GOLAW “Шляхи відшкодування збитків, завданих військовою агресією рф”, 16.02.2023
2. <https://unn.ua/news/detsentralizatsiia-heneruiuchykh-potuzhnosti-dozvolyt-ubezpechyty-enerhosystemu-vid-masovanoho-raketnoho-teroru-kudrytskyi>. Децентралізація генеруючих потужностей дозволить забезпечити енергосистему від масованого ракетного терору – Кудрицький, Київ УНН, 04.04.2024.
3. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3773193-decentralizacia-nergosistemi-e-pitannam-bezpeki-kudrickij.html>. Децентралізація енергосистеми є питанням безпеки — Кудрицький, Київ УКРІНФОРМ.12.10.2023.
4. <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/01/24/696297/>. *ЕКОНОМІЧНА ПРАВДА*. Зелена енергетика: план дій на 2023 рік. Яких законодавчих змін потребує ринок зеленої енергетики для виживання та розвитку галузі під час війни? 24.01.2023.
5. <https://razumkov.org.ua/statti/sektor-vidnovlyuvanoyi-energetyky-ukrayiny-do-pid-chas-ta-pislya-viyny>. Разумков Центр. Сектор відновлюваної енергетики України до, під час та після війни. Андрій Конеченков, Голова Правління Української вітроенергетичної асоціації, За редакцією Володимира Омельченка. Директора енергетичних та інфраструктурних програм Центра Разумкова
6. <https://aseu.org.ua/13865/>. Як збалансувати фінансову стабільність галузі ВДЕ та стимулювати при цьому будівництво нових генеруючих потужностей в Укра-

іні? Ірина Сказко, заступник директора Асоціації Сонячної Енергетики України. 29.12.2022

7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3220-20#Text>. ЗАКОН УКРАЇНИ “Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та “зеленої” трансформації енергетичної системи України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2023. № 82. Ст. 301.
8. https://biz.ligazakon.net/news/221115_prezident-pdpisav-zakon-shchodo-vdnovlennya-ta-zeleno-transformats-energetichno-sistemi-ukrani. Президент підписав Закон щодо відновлення та зеленої трансформації енергетичної системи України. Людмила Присяжна, провідний юрист-аналітик. *LIGA ZAKON Бізнес*. 25.07.2023.

KRAVCHENKO Svitlana

*Sc.D., professor, Leading Researcher of the Department
NSC “Institute of Agrarian Economics” NAAS,
Kyiv, Ukraine*

DEVELOPMENT OF DIGITAL ENTREPRENEURSHIP IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

The Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) expects to attract about \$290 million in 2024, which will be used to help bring agri-food systems in line with EU standards and increase the competitiveness of business entities in agriculture in Ukraine in wartime. Financing for emergency response makes it possible to meet the needs of more than 800 thousand rural residents of Ukraine in the current new 2024. The project to form the European Single Digital Market (Digital Single Market, DSM) is the basis for amending regulations to support small businesses in agriculture; cybersecurity; prohibition of unjustified geo-blocking; copyright protection. Digital Single Market, DSM is aimed at observing the freedom of movement of persons, goods, services and capital in the Internet space. The introduction of digital technologies and the development of skills in working with digital information contribute to the openness of social, economic and political institutions. The digital economy has the potential to create productivity growth in agriculture; employment of rural residents; expansion of markets and increase in supply of goods and services [1, p. 126–136].

The research revealed the following problems in implementing trade within the European Union: insufficient data protection; high costs of resolving cross-border disputes; expensive interaction with the tax system of a foreign state; high cost of delivering goods from the buyer to the seller; high cost of warranty service or return of goods; insufficient protection for cross-border payments. If an agricultural business entity does not want problems to arise in cross-border contractual rela-